

Bullying - Karen

တၢ်မၤနၢၤအိၣ်ယီၣ်တၢ်ဒီးသးစၢ် လၢအိၣ်ဒီးတၢ်လိၣ်ဘၣ်လီၤဆိတဖၣ်

တဘၣ်ဆိကမိၣ်ကမၣ်တဂ့ၤ, တၢ်မၤနၢၤအိၣ်ယီၣ်တၢ်တကလုာ်တကလုာ်ဂ့ၤန့ၣ်, မ့ၢ်တၢ်မၤအၢၤမၤသီမၤတရီၢ်တၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်လၢ တၢ်တကြၢး ပျဲလၢအကအိၣ်ထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်ဒီးပုၤဟ့ၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဖၣ် ကြၢးပံးဂ့ၢ်ဝီၤ တၢ်မၤနၢၤအိၣ်ယီၣ်တၢ်ဒီး ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ရူၤတံၤရသးကိး အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ ကွီၤအနီၢ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အတၢ်တီၢ်ကျဲၤ (IEP) အပူၤန့ၣ်လီၤ.

နမၤတၢ်မနုၤသ့ဘၣ်ယးတၢ်မၤနၢၤအိၣ်ယီၣ်တၢ်န့ၣ်လဲၣ်.

မိၢ်ပၢ်တဖၣ်

- ကဲန့ၢ်နဖိအပုၤခၢၣ်စးလၢတဲာ်န့ၢ်တၢ်ခိဖျိ တၢ်ပၢ်သ့ၣ်ပၢ်သးဒီး ယုၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤအဂီၢ်.
- အိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်လၢနဖိအဖိခိၣ်.
- ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤနဖိ (တဘၣ်ပၢ်ဒုၣ်ပၢ်ကမၣ်လၢနဖိအလီၤ မ့တမ့ၢ် ကွၢ်ကဟ် တၢ်ကိတၢ်ခဲလၢအိၣ်ထီၣ်တဖၣ်တဂ့ၤ.)
- ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘၢနဖိဘၣ်ယးတၢ်လၢအကဲထီၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.
- ကွၢ်နဖိမၤတၢ်လၢတၢ်ပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သးအပူၤ (တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ, တၢ်သ့ၣ်ဟူးသးဂဲၤ အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီး တၢ်မၤလိတၢ်လၢကွီၤအတၢ်အိၣ်သး).

ပုၤဟ့ၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တဖၣ်ကြၢးမၤမနုၤလဲၣ်

- ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ခိၣ်တၢ်ယၢၤလၢ အတူၢ်လိၣ်မုၢ်တၢ်ဒီးအပူၤဖျဲးဝဲလၢ ပုၤကွီၤဖိကိးဂၤဒဲး အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- စူးကါတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်လၢ တီၤဒၢးပူၤလၢက-
  - သိၣ်လိဘၣ်ယး တၢ်မၤနၢၤအိၣ်ယီၣ်တၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်တဖၣ်
  - ကတီၤသကိးလၢတၢ်ကမၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤဒ်လဲၣ်
  - မၤဂ့ၤထီၣ်တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါ
  - သိၣ်လိဘၣ်ယးတၢ်ကွၢ်ဂီၤတဂ့ၤဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်
- ဟ့ၣ်တၢ်မၤလိမိၢ်ပၢ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤတၢ်မၤလၢ အဟ်လုာ်ပၢ်ပူၤတၢ်လီၤဆိ အါမံၤအါကလုာ်, လၢအပၣ်ယုၣ်ဒီးကွၢ်ဂီၤတဂ့ၤ. .
- ဘၣ်ဘၣ်မၤဂ့ၤတၢ်တြီဆၢတၢ်မၤနၢၤအိၣ်ယီၣ်တၢ်အတၢ်တီၢ်ကျဲၤတဖၣ်လၢ ကပၣ်ယုၣ်လၢပုၤသးစၢ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်လိၣ်ဘၣ်လီၤဆိတဖၣ်အဂီၢ်.
- ဒုးအိၣ်ထီၣ်ကွီၤဒီးတၢ်မၤလိဒၢးဒိတဖျါၣ်အတၢ်သိၣ်တၢ်သိဒီး သ့ၣ်ညါ ကွီၤအ တၢ်တြီဆၢတၢ်မၤနၢၤအိၣ်ယီၣ်တၢ်ဖိလစံၣ်တဖၣ်.

န မၤလိန့ၢ်တၢ် ဒီးအါ

- တၢ်မၤနၢၤအိၣ်ယီၣ်တၢ်လၢ အကဲထီၣ်လၢကွီၤ ၄၀- ၅၅ မူးကယၤန့ၣ် ကဲထီၣ်အသးဖဲ တၢ်မၤ လိဒၢးပျီၣ်ကသ့ၣ်အခါ, လၢတၢ်အိၣ်မ့ၢ်ဆါခိ တၢ်အိၣ်ဒၢး, တၢ်ဟးလီၢ် မ့တမ့ၢ် တီၤဒၢးမိၣ်ညါ ဘျီၣ်တဖၣ်အပူၤလီၤ.
- ဖဲအသးအိၣ် ၁၄ န့ၣ်န့ၣ် ပုၤဖိမ့ၢ်ဖိ ၅၁န့ၢ် ၃၀ မူးကယၤဒီး ပုၤဖိမ့ၢ်ဖိ ၅၁န့ၢ် ၄၀ မူးကယၤ တဖၣ် ကဲထဲသကိးတၢ်ဒီး အသကိးဘၣ်ယးတၢ် မၤနၢၤအိၣ်ယီၣ်တၢ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မၤနၢၤအိၣ်ယီၣ်တၢ်လၢနီၢ်ခိတကပၤကအါထီၣ် ဖဲတီၤဖျၢ်ကွီၤ, အအါကတၢ်ဖဲတီၤခၢၣ်သးကွီၤဒီး ၅၁ လီၤဖဲ တီၤထီၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ် တၢ်တဲာ်ခါတၢ်လၢ ထးခိၣ်တခိ ကအိၣ်ဒီးအလီၢ်လီၢ်အသးထီၣ်န့ၣ် လီၤ.
- ကွီၤသရၣ် ၇၀ မူးကယၤန့ၣ်ဝဲလၢ ကွီၤသရၣ်အတၢ် န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်ကအိၣ်ထီၣ် ထီၣ်ဖဲ, ထဲဒၣ် ပုၤကွီၤဖိ ၂၅ မူးကယၤအၢၣ်လီၤတူၢ်လိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤသးစၢ်လၢတၢ်မၤနၢၤအိၣ်ယီၣ်အိၣ်တဖၣ်န့ၣ် အါ တက့ၢ်အသ့ၣ်ကယၤသးကယၤ, ကတူၢ်ဘၣ်အိၣ် သယုၢ်ထဲတဂၤ, သ့ၣ်ပီၤသးဝဲ, အိၣ်တဆူၣ်, တၢ် န့ၣ်လီၤသးတအိၣ်ဒီး ဆိကမိၣ်ဘၣ်ယး တၢ်မၤသံ လီၤသးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်လိတၢ်ကူၣ်သ့တြီဒီးတၢ်ကူၣ်လိမိဖျိ-
-gse.buffalo.edu/albertcenter
-dosomething.org
-pacerc.org

လၢနကမၤန့ၢ်အါထီၣ်တၢ်ကူၣ်လိမိဖျိအဂီၢ်, လၢကူၣ်ဝဲ parentnetworkwny.org

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကူၣ်လၢအိၣ်လၢလိၣ်တီၤလိၣ်ဆိအပူၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်ဖျိ ခုအိၣ်ထွဲလၢ US Department of Education, #H325160003 န့ၣ်လီၤ. နီၤလိၣ်ဂ့ၤ, လိၣ်တီၤလိၣ်တဖၣ်ဆိ တလိၣ်လၢကဘၣ်ဟံၤပျဲၤ US Department of Education အဖိလစံၣ်ဘၣ်ဒီး နတကြၢးဆိကမိၣ်လၢ ကဘၣ်တၢ်အၢၣ်လိၣ်တူၢ် လိၣ်ဆိလၢဖဲဒရၣ်ပဒီၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တီၢ်ကျဲၤအပူၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ခါ, Carmen Sanchez.

(716) 332-4170
info@parentnetworkwny.org
www.parentnetworkwny.org

@ParentNetwork
@PNWNY